

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

М.З.Н.

Мала академія наук
України під егідою
ЮНЕСКО

Національний
технічний університет
ДНІПРОВСЬКА
ПОЛІТЕХНІКА
1899

Міністерство освіти і науки України
Національна академія наук України
Національний центр «Мала академія наук України»
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Київський національний університет
будівництва і архітектури
Національний університет «Запорізька політехніка»
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Національний університет «Львівська політехніка»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ХVІІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКАДЕМІЧНА Й УНІВЕРСИТЕТСЬКА
НАУКА: РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

09 – 12 грудня 2025 року
Полтава

УДК 711.4:378.147

ПАРТИЦИПАТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ТАКТИЧНИЙ УРБАНІЗМ В ОСВІТІ
АРХІТЕКТОРІВ

Васильєв П.О.

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
vasyliev.pavlo@nupp.edu.ua*

Вєтрова П.О.

*Institute of Civil Engineering, Warsaw University of Life Sciences, Warsaw, Poland
polina_vetrova@sggw.edu.pl*

Сучасні підходи до професійної підготовки архітекторів дедалі більше орієнтуються на взаємодію з реальними користувачами простору та застосування принципів тактичного урбанізму. Актуальність теми зумовлена зростанням потреби у створенні безбар'єрних, інклюзивних і гнучких міських просторів, здатних швидко реагувати на соціальні, економічні та екологічні виклики. У цьому контексті партисипативне планування, що залучає студентів до аналізу, обговорення та проєктування реальних територій, відіграє ключову роль у формуванні професійних компетентностей майбутніх архітекторів. Йдеться не лише про опанування технічних навичок, а про розвиток здатності працювати зі спільнотами, розуміти потреби користувачів і співтворити міське середовище у взаємодії з громадськістю.

Метою дослідження є визначення освітнього потенціалу партисипативних підходів та тактичного урбанізму у підготовці студентів-архітекторів на прикладі навчальних практик, реалізованих у Полтаві (Україна) та Варшаві (Польща). Особливу увагу приділено аналізу того, як участь студентів у дослідженні та трансформації освітніх просторів впливає на розвиток їхнього просторового мислення, соціальної відповідальності та навичок групової роботи.

Методика дослідження ґрунтується на якісних методах, що поєднують анкетування, залучення студентів до воркшопів, SWOT-аналіз середовищ та моделювання концепцій швидких тактичних втручань у просторі кампусів. У двох університетах було проведено опитування студентів щодо їхньої взаємодії з простором, виявлення потреб та бар'єрів. Подальший етап включав роботу студентських команд у форматі воркшопів, під час яких учасники створювали пропозиції оновлення території університету через методи тактичного урбанізму — малі, швидкі, низькобюджетні рішення, спрямовані на підвищення комфорту та інтеграції користувачів. Для аналізу результатів застосовувалася рефлексивна тематична інтерпретація відповідей та спостережень.

Отримані результати засвідчили, що участь у партисипативному проєктуванні допомагає студентам глибше усвідомити особливості просторового користування, помічати проблеми, які часто ігноруються у традиційному навчальному процесі, та пропонувати практичні рішення. У Полтавській політехніці студенти здійснили комплексне дослідження частини внутрішнього двору університету, визначили недоліки організації транзитних зон, недостатню кількість тінєвих чи адаптивних зон. Запропоновані ними тактичні втручання — модульні місця для сидіння, мобільні павільйони, зони для настільних ігор, рекреаційні й зелені ділянки — демонструють здатність швидко генерувати реалістичні рішення з урахуванням потреб користувачів та бюджетних обмежень.

У Варшавському університеті природничих наук студенти аналізували простір Центрум Водний— технічної та навчальної будівлі, що не була пристосована до нових освітніх потреб. Анкетування виявило повторювані проблеми: нестачу місць для перебування між заняттями, відсутність зон для індивідуальної роботи. Воркшопи підтвердили ці результати і дали змогу студентам сформулювати пропозиції, що поєднували функціональні та емоційні аспекти простору: створення мікрокав'ярні, читальної зони, точки для подій, зон з м'якими меблями, а також ідей переосмислення водного елемента будівлі.

Участь у таких процесах сприяла не лише розвитку проектних навичок, а й підвищенню соціальної взаємодії, довіри та командної роботи серед учасників, що корелює з теоріями соціального капіталу (Coleman, Putnam). Студенти почали сприймати простір не тільки як фізичний об'єкт, а як соціальне й символічне середовище, що формується через спільнотворення (Lefebvre). У процесі спільної роботи виникали нові мікроспільноти, в яких спостерігалось зростання командної компетентності, взаємної підтримки та здатності домовлятися.

Висновки підтверджують, що партисипативне планування та тактичний урбанізм мають високий потенціал у підготовці майбутніх архітекторів. Вони дозволяють навчати студентів через реальні практики, формують професійну відповідальність і навички роботи з користувачами, а також сприяють створенню більш адаптивних і дружніх освітніх просторів. Такий досвід розвиває здатність не тільки проектувати для людей, але й працювати разом із ними, що є ключовим у сучасному містобудівному та архітектурному процесі. З огляду на результати обох кейсів, інтеграція подібних практик у курси архітектурних шкіл може сприяти формуванню нового покоління спеціалістів, здатних працювати в умовах складності, невизначеності та соціальної різноманітності.

Література:

1. Borodych, L., Savchenko, O., Koniuk, A., & Vasyliiev, P. (2023). *Innovations in Architectural Design Based on Integrated Urban Development and Participative Planning*. In V. Onyshchenko, G. Mammadova, S. Sivitska, & A. Gasimov (Eds.), *Proceedings of the 4th International Conference on Building Innovations* (pp. 411–419). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-031-17385-1_32
2. Coleman, J. (1988). *Social capital in the creation of human capital*. *American Journal of Sociology*, 94, 95–120.
3. Lefebvre, H. (1991). *The Production of Space*. Blackwell.
4. Putnam, R. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. Simon & Schuster.
5. Vasyliiev, P. (2022). *On the Necessity of Collective and Group-Based Learning in Architectural Design*. NUPP.
6. Vietrova, P., Vasyliiev, P., & Maksymiv, L. (2022). *Participatory design method for improvement of urban public spaces – case study*. *Acta Scientiarum Polonorum. Architectura*, 21(3), 15–23. <https://doi.org/10.22630/ASPA.2022.21.3.18>
7. Vietrova, P., Vasyliiev, P., & Swacha, P. (2025). *Participatory planning of student campuses. Case studies: poland and ukraine*. *Scientific papers of silesian university of technology, ganization and management series*, 575–595. <https://doi.org/10.29119/1641-3466.2025.231.32>

УДК 72:004(075.8)

**ІНТЕГРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМНИХ ПРОДУКТІВ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС
СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ G17 «АРХІТЕКТУРА ТА МІСТОБУДУВАННЯ»:
ПРОФОРІЄНТАЦІЯ ТА НАВЧАННЯ**

Васильєв П.О., ст. викладач

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Vasyliiev.Pavlo@nupp.edu.ua

Актуальність теми визначається швидкими змінами у сфері цифрового проектування та переходом світової архітектурної практики до BIM-технологій, параметричного моделювання та VR/AR-візуалізацій. Освітні програми університетів часто не встигають за цими змінами: студенти працюють у застарілих або обмежених програмних середовищах, що